

פרפראות בפרשת השבוע ובהלכה: ויקרא ע"י יהודה זבולון הלוי קליטניק בעל פרדס יהודה

~ מדריגת נבואת משה רבינו ע"ה ~

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר: (א א) ומצינו במדרש (ויקרא רבא א א) ר' תנחום ב"ר הנילאי אומר "ויקרא אל משה: פסוק זה יש לו שייכות עם הפסוק (תהלים קג כ) ברכו ה' מלאכי גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו. ומבאר בזה בעץ יוסף דכוונת המדרש הוא לומר, דמשה רבינו ע"ה גם נכלל ונקרא בשם גברי כח, ואפשר לבאר דברים אלו לפי דבריו של הערבי נחל בשם הארז"ל, שכתב דמדריגת הנבואה שהיה אצל משה רבינו ע"ה היה גבוה הרבה ממדריגת הנבואה שהיה אצל הנביאים לדורותיהם, דאילו הנביאים היה לה חוזק מדריגת הנבואה בזמן ששמעו הנבואה, וכאשר הודיעו נבואתם לבני ישראל כבר לא היו באותו המדריגה כמו בזמן שקיבלו הנבואה משמים, אבל אצל משה רבינו ע"ה מדריגת הנבואה היתה גבוהה כל כך, שגם בעת קבלת הנבואה מפי השי"ת וגם בעת מסירת הנבואה לבני ישראל היה באותו דרגה נבואה, וזהו מדריגה עצומה, ולפי דבריו הק' אפשר לבאר הפסוק כך: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד", דהיינו אותו המדריגה שהיה לו למשה רבינו ע"ה כאשר קרא לו השי"ת ודיבר אליו, באותו מדריגה ממש דיבר אל בני ישראל, וזה הפירוש, "לאמר", שדיבר אליהם באותה מדריגה כמו שהודיע לו השי"ת, ובזה מבואר גם פסוק זה, ברכו ה' מלאכי, שהמלאכים מבורכים, וכן מי שבבחינת גברי כח שקאי גם על משה רבינו ע"ה, שהם כל העת, עשי דברו, והם זוכים לבחינת לשמע בקול דברו, שהם באותו בחינה במסירת הנבואה כמו בזמן השמיעה וכו"ל, ולפי"ז מובן להפליא דברי ר' תנחום ב"ר הנילאי שחידש לנו, שמשה רבינו הוא בבחינת גברי כח, וכוונתו לומר שזכה למדריגת הנבואה וכו"ל, ומובן מאוד שייכות הפסוקים להדדי, ודפח"ח. (אבני אליהו אב"ד לעוועלעק תרמ"ט)

~ הבאת הקרבן מטרתו לעשות תשובה ~

אדם כי יקריב מכם קרבן: (א ב) ודרשו חז"ל על הא דנקטה התורה לשון אדם ולא איש, וביארו בזה דזה רמז על אדם הראשון, דכמו שאדה"ר היה מקריב משלו ולא מן הגזל, כך מחוייב כל אחד שרוצה להביא קרבן שיהיה רק משלו, ולא מן הגזל, ואפשר לבאר בזה דהרי עיקר המכוון בהבאת הקרבן הוא שיעשה המביא הקרבן תשובה, ועוד מצינו בגמ' (קידושין דף מ"ב) דחייב אדם לראות את עצמו חצי חייב וחצי זכאי, וממילא כל חטא יכול להכריע לו את הכף, וכן כל מצווה יכול להכריע הכף לטובה, וכן הדין עשה מצווה אחת הכריע כל העולם לכף זכות, וכן להיפך ה' יצילנו, ממילא כל אדם יחזק עצמו מאוד לעשות רק מצוות ומעשים טובים וכל העולם יינצל בזכותו, ובחינה זאת אנו מוצאים גם אצל אדם הראשון שראה את עצמו חצי חייב וחצי זכאי, ואפילו שהיה לו הרבה זכות, ואפילו שלא עשה עבירות, ואם כן כל שכן אנו שיש לנו פחות זכות מאשר אדם הראשון ויש הרבה דברים בעולם הטעונים חיזוק, מחוייבים אנו להרבות מצוות ומעשים טובים והלוואי שנטה את כל העולם לכף זכות. (חתן סופר עה"ת הגאון ר' שמואל עהרנפלד)

~ בנוסח הקידוש "מכל עם ביו"ט. ולא מכל העמים" ~

בנוסח הקידוש לחגים אומרים, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון, וקדשנו במצותיו. והנה צריך להבין מדוע בנוסח הקידוש אנו אומרים אשר בחר בנו "מכל עם" שהוא לשון יחיד, ובכל התפילות או ברכות שאנו אומרים אנו מוצאים הלשון: אשר בחר בנו "מכל העמים", שהוא לשון רבים? וביארו בזה הקדמונים שיש חילוק בין הישועות שהקב"ה עושה לבני ישראל עם קרובו, בניו אוהביו, ובין הישועות שמקבלים שאר אומות העולם, דאילו כלל ישראל הישועות שלהם הם שלא כדרך הטבע וכן יש להם נסים גלויים, אבל אצל אומות העולם, גם אם יש להם ישועה שמימית כגון בעת מלחמה, בכל זאת נתגלית ישועתם רק בדרך הטבע, כאילו הם ניצחו במלחמה, וכן כשיש להם ישועות, הכל הוא על דרך הטבע. ולפי"ז אפשר לבאר הויכוח שהיה לבלק עם בלעם שבלק אמר לו (במדבר כב ה) הנה עם יצא ממצרים, ועל זה ענה לו בלעם: (שם כג כב) קל מוציאם ממצרים הכוונה היא שבלק חשב וכן אמר שעם ישראל אין להם חשיבות יותר מאומות העולם, וכלשונו הנה עם יצא ממצרים, שבני ישראל יצאו ממצרים בדרך הטבע, מכיון שהיו עם חזק והילכך לא ראה כלל נס וכדומה, ועל זה ענה לו בלעם: קל מוציאם ממצרים, שהקב"ה בכבודו ובעצמו הוציאם ממצרים, כתועפת ראם לו, והיה אז ניסים גלויים למעלה מדרך הטבע, שזה מוכיח על היות בני ישראל עם קרובו, והילכך לא תוכל להם, ע"כ, ולפי"ז אפשר לבאר כאן הפירוש אשר בחר בנו מכל עם, היינו שהקב"ה עשה לנו ניסים למעלה מדרך הטבע, ואפילו שעשה ניסים גם לאומה אחרת, דשם הכל היה בדרך הטבע, ובאמת בעת יציאת מצרים ראו בפעם הראשון חיבתו הגדולה של השי"ת לבני ישראל שעשה להם ישועות ניסים גלויים למעלה מדרך הטבע, ומכיון שזה היה בפסח אנו אומרים אז הנוסח של "אשר בחר בנו מכל עם" ומאחר שפסח הוא ראש המועדות, ואז אומרים דווקא נוסח זה וכו"ל, אומרים אותו הנוסח גם בשאר כל הרגלים, ונחמד הוא. (הגדה ליל שמורים עם תוספות בנימין אב"ז זאלשין תרנ"ט)

~ משה על הפיסקא משעבדים היינו לפרעה ~

עבדים היינו לפרעה במצרים, ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים: ומקשים העולם דמסדר ההגדה מתחיל עבדים היינו ובסוף מסיים לשון של משעבדים היינו? והנה צריך לבאר החילוק בין עבדים למשעבדים, דאילו משעבדים לכאורה הוא לשון חזק יותר של עבדות, ולפי"ז נבאר כך, עבדים פירושו עבדות מרמז דווקא על עבדות הגוף, אבל משעבדים הכוונה עבדות אפילו על הנשמה, ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא, דמשום זה היה צריך הקב"ה בכבודו ובעצמו לגאלינו, להציל נשמותינו מטומאת מצרים כידוע, והנה הגאון ר' אברהם אביש מפרנקפורט ד'מיין ("א תשרי תקכ"ט) ביאר זאת בדרך משל: למלך שעשה מלחמה והצליח לתפוס שרים רמי מעלה ממדינת האויב, ולקח השרים ההם והעבידם בעבודות קשים שיעשו למלוכה, והיו נמצאים בחדר אחד, והיו שומרים עליהם בחזק שלא יוכלו לצאת ולברוח, אבל בכל זאת אחד מן

הכלל, וזהו דרך משל, מה שהיה עם אבותינו במצרים: פרעה הרשע ראה שכלל ישראל יכולים להיגאל בכל עת, ואז ייצאו מעבדותם אליו, והילכך טיכס עיצה שיכניס את כלל ישראל בנו"ן שערי טומאה רח"ל, ואז נשמתם יהיה בתוך הקליפות ה"י, ואז יהיו כבולים אליו כביכול, ולא יוכלו לצאת לעולם, מה עשה הקב"ה היודע מחשבות, מיד בא וגאלם מטומאותם, ואז היתה להם גם גאולה גשמית, ויצאו ממצרים, מאפילה לאור גדול, [ומשום זה מובן מאוד מדוע היו צריכים שהקב"ה בכבודו ובעצמו יגאלם ולא על ידי מלאך כי היה כאן גאולה מטומאת מצרים, המו"ל] (הגדה ברכת אברהם)

השרים היה חכם מחוכם, והצליח לברוח מן המקום, וכאשר ראו השומרים שאחד מן השרים ברח, הלכו וסיפרו זאת להמלך, והמלך צווה מיד לקחת שאר השרים ולקושרם באזיקים ידיהם ורגליהם שלא יוכלו לעשות כמעשה אותו השר, וכן הודיעם שאם לא יחזור אותו השר הבורח, הרי שכל שאר השרים יקבלו עונש של תלייה, השרים האלה היה להם ידידות אמת וכאשר הגיע גודל צערם ופחדם לשר הבורח, ומה גם העונש שמוטל עליהם, נתחכם אותו השר הבורח שוב במסירות נפש, ונכנס שוב לאותו חדר ששהו שם, והתיר האזיקים מכולם, ולא עוד אלא שיתגברו השרים, וקשרו להשומרים שלהם, ואחרי כן ברחו כל השרים בלי יוצא מן

מדור תעובדות

**** הרה"ק מצאנו זיע"א עורך דין עבור אחד מחסידיו****

בשמעו זאת עיין הרבה בהמכתבים, ואחר כן פנה אליו, ואמר לו, תסכים להמשפט ובתנאי שאני יהיה העורך דין שלך, החסיד השתומם למשמע התשובה, כי הבין שהולך הוא למשפט, אבל מה שמח כאשר שמע מפורשות מהרבי זיע"א, שהוא יהיה העורך דין במשפט, וישלח את בקשתו להפריין, והתשובה לא אחרה לבוא אשר הפריין קבע זמן למשפט, וכן מסכים שהרה"ק בעל הדברי חיים מצאנו זיע"א, יהיה העורך דין מצד אותו החסיד במשפט.

הרה"ק הדברי חיים מצאנו זיע"א, שמע על זמן המשפט, וביום המשפט אכן התייצב לפני השופט, שמיד כאשר ראה אותו שאלו ראבינער הלבשרטאם ומה כבודו עושה בכאן, [כי גודל פקחותו וחכמתו היתה ידועה אף לכל גויי הסביבה], וענה הרה"ק מצאנו זיע"א, שבא להיות העורך דין של אותו החסיד, השופט הסכים לכך, ואז אמר השופט להפריין להרצות טענותיו, ואז הראה הפריין שטר מכירה מאביו של אותו חסיד, ואשר המלונית שייך אליו, וכו', כאשר ראה השופט השטר שאל את הרה"ק מצאנו זיע"א, ומה תשובתך על זה, ואז ביקש הרה"ק מצאנו זיע"א לעיין בהשטר, ואחרי כמה דקות פנה להשופט ושאלו, האם השופט הכיר את בעל המלונית הנפטר? וענה השופט ודאי שהכרתי, ואז שאל הרה"ק מצאנו זיע"א את השופט, האם היה מפורסם לשומר תורה ומצוות, והשיב השופט הגוי, ודאי, ואז שאל הרה"ק מצאנו זיע"א, היתכן לומר עליו שחילל שבת וכתב שטר מכירה בשבת, והשיב השופט "ודאי שלא",

ואז הראה הרה"ק מצאנו זיע"א להשופט, ששטר זה מופיע עליו תאריך מכירה שלפי התאריך אצל אחינו בני ישראל הוא עצם יום הקדוש - יום הכיפורים, ולפי השטר היה המכירה ביוה"כ שחל בשבת קודש, היתכן שביום כזה כתב היהודי הנפטר את השטר מכירה? השופט אמר מיד שלא יתכן על שום צד שבעולם דבר זה! והפריין בשמעו כל זאת הודה מיד שהוא זייף השטר, והשופט נתן צו לאוסרו בתפיסה, ולאותו החסיד היתה הרווחה ונשאר על כנו ופרנסתו היתה מצויה בזכות פיקחותו וצדקותו של רבינו הדברי חיים מצאנו זיע"א. בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל ר"ה יא

בעיירה אחת ליד צאנו היה גר עושר גדול מחסידי הרה"ק רבי חיים הלבשרטאם מצאנו זיע"א, אותו עושר היתה פרנסתו בשפע, ממלונית שהיה לו בעיירה, באותו מלונית היו כל העשירים מתארחים מכיון שהיה מלונית משובחת, וגם היה לו חצר ענק מלא בעצים והיו העשירים מתבודדים שם במחשבותם, וכו', ובה שהיתה פרנסתו מצויה בשפע, דרכו היה להגיע לעיתים קרובות, להרה"ק בעל הדברי חיים מצאנו זיע"א, ואף היה מביא להרבי סכום הגון לצדקה, וכך התנהלו הדברים לאורך ימים טובים, לאותו עשיר היה בן מוכשר, שהיה גר עיירה אחת ליד העיירה של אביו, והיה נכנס להעיירה של אביו בכל יום ועור לו בכל עניני המלונית, ובפרט כאשר אביו התבגר, ונהיה זקן, אזי הבן ניהל את רוב עניני המלונית, ואילו אביו ישב על התורה ועל העבודה, כחלוף תקופה נמתק אביו, ואחרי השבעה והאבילות, עקר הבן דירתו מן העיירה שהיה גר בו, להעיירה של אביו ולבית אביו הצמודה למלונית, כדי שיוכל להמשיך לפרנס את בני ביתו, ולארח האורחים כמימי קדם, כל אותו השנה אמר הבן קדיש על אביו ונהג הלכות אבילות כדון,

ויהי כחלוף השנה קיבל מכתב מהפריין שהיה במחוז ההוא, ובו מודיעו שכל המלונית של אביו שייך לו מכיון שאביו המנוח קודם פטירתו היה צריך ממנו לממון, ומכר לו בעד הממון את כל המלונית, והוסיף לו שאף יש לו שטר מכירה ממנו, והא דלא כתב לו כל השנה אודות ענין זה, כי לא רצה לצערו בשנה הראשונה לפטירת אביו, הבן כאשר קיבל המכתב לא שת ליבו לדברים אלו כי ידע בבירור אשר אביו היה לו עשירות מופלגת כל ימי חייו, ומעולם לא הזדקק לאדם או להלוואות, ומה גם מהפריין בודאי ובודאי שלא ילווה, הילכך לא הגיב להמכתב כלום, אך כחלוף תקופה הגיע שוב מכתב מהפריין ובו אזהרה חמורה שאם לא יעזוב המקום בתוך חודש אזי יהיה עליו משפט חמור, באשר הפריין טוען שיש לו שטר מכירה וד"ל,

הבן בראותו כל זה, ידע שאין הצדק עם הפריין אבל גם ידע היטיב שמי שמתחיל עם הפריין מסוכן הוא, החליט מיד לנסוע לרבו הרה"ק רבי חיים מצאנו זיע"א, ושפך לפניו דאנתו והראו לו ב' המכתבים מן הפריין, הרה"ק

הוציא לאור ע"י "עולם הספרים" מרכז העולמי לספרים שאינם נמצאים ולספרים עתיקים וכתבי יד למכירה

שרת מים חיים דפוס זיטאמיר מזכיר הבעש"ש \$900 סליחות דפוס זיטאמיר, נג' עירובין דפוס סלאוויטא ר' משה שפירא, אהב ישראל דפוס ראשון, משניות עצי עין דפוס זיטאמיר חסר רק ב"ק, סעט מחזורים זיטאמיר אשכנז, תיקון ליל שבועות דפוס סלאוויטא, סידור ששלת הרה"צ ר' משה וואלפסון שליט"א לחברו בעת בחרותו להר" בן ציון שענקער, ספר עם התימת הרה"ג ר' אברהם יצחק ו"ב מק"ו בעל מלל לאברהם ועוד, סעט זוהר בינוני דפוס זיטאמיר, שרע אורח חיים ג"ה דפוס זיטאמיר מצב מפואר, סידור שהיה שייך להרה"ק ר' יצחק אייזיק מזוטשקא במערנואויץ, קול קורא להספד על הרה"ג ר' מאיר שפירא \$400 קול קורא ברוכים הבאים לבני האהבת ישראל מוויניץ תרצ"ה \$500 ברוכים הבאים למן הנח"ק מסאטמאר 4403 - 16 Ave Brooklyn, NY 11204 USA ~ T 718 - 438 - 8414 ~ F 718 - 633 - 5500 Store Hours are 11:30 - 7:30 Fri till 1:30, WWW.SEFORIMWORLD.COM

הגליון מוקדש לע"נ הבחור החשוב יוחנן ע"ה בן יחזקאל בנימין רובי נ"י י" סיון תשע"ט וטוב שם טוב pardesyehuda1@gmail.com לקבלת הגליון גם רשימת ספרים עתיקים ומכתבים משמן טוב! נמצא אצלינו למכירה מטבעות לפדיון הבן ופדיון נפש